

**ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS
(SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS
BAIGIAMOJI ATASKAITA**

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos (toliau – Programa) pavadinimas	Moderniosios Lietuvos literatūrinis kanonas
Programą vykdydžiusi institucija	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Antakalnio g. 6, LT-10308 Vilnius, tel. (8 5) 262 1943, el. paštas: direk@lti.lt , kodas 111955176
Programos trukmė	2017–2021 m.
Programos vadovas	Dr. Viktorija Šeina-Vasiliauskienė
Programai skirti norminiai etapai	6,4 et.

2. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

Įgyvendinant **3.1 uždavinį** (*nuosekliai ištirti XIX a. pab.–XX a. I pusėje vykusį nacionalinės lietuvių literatūros kanono formavimo(si) procesą*) atlikti šie darbai:

- Parengta ir publikuota mokslo monografija: Viktorija Šeina, *Savas svetimas dainius: Adamas Mickiewiczius lietuvių literatūros kanone (1883–1940)*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021. Apimtis – 11 a. l., planuota apimtis – 10 a. l. 2019 m. išgrynintas ir susiaurintas pirminis planuotos monografijos objektas, tikslintas pavadinimas. Keitimai motyvuoti 2019 m. metinėje programos ataskaitoje, ekspertų pastabų negauta.

Per 2017–2021 m. publikuoti tarpiniai šio tyrimo rezultatai Lietuvos ir užsienio periodiniuose mokslo leidiniuose (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).

Įgyvendinant **3.2 uždavinį** (*analizuoti įvairias kanonizacijos praktikas (švietimo institucijų, literatūros kritikos, leidybos, memorializacijos, švenčių kultūros irk t.), nagrinėti kontrkanonines iniciatyvas ir alternatyvas, etninių, socialinių grupių ir lyčių atstovavimo kanone problemiką*) atlikti šie darbai:

- Parengta leidybai kolektyvinė monografija: *Lietuvių literatūros kanono dirbtuvės (XIX a. pabaiga–XX a. pirma pusė)*, sudarė V. Šeina. Apimtis 30 a. l., planuota apimtis – 15 a. l. Leidyba 2022 m., gautas LMT finansavimas leidybai (reg. Nr. P-LIP-22-13).

Kolektyvinės monografijos turinys:

V. Šeina, Įvadas

A. Kučinskienė, Derybos dėl lietuvių literatūros kanono XIX a. pabaigos – XX a. pradžios epistolikoje

D. Pauliukevičiūtė, XX a. pradžios savišvietos kanonas

R. Bleizgienė, Žemaitės kelias į literatūros istoriją

N. Gaidauskienė, Kristijono Donelaičio kanonizavimo dinamika XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje

M. Žvirgždas, Klasiko portretas: Maironis, Vydūnas ir Krėvė XX a. 3-iojo dešimtmečio kritikoje

V. Šeina, Premija kaip kanonizavimo institucija: *Aukštųjų Šimonių likimo sėkmės istorija*.

Per 2017–2021 m. dėl darbuotojų kaitos programą įgyvendinančioje institucijoje keitėsi kolektyvinės monografijos bendra autorių kolektyvo sudėtis, buvo tikslinamas pirminis leidinio pavadinimas, išaugo leidinio apimtis. Leidinio bendra autorių kaita motyvuota 2017 ir 2019 m. programos metinėse ataskaitose, ekspertų pastabų negauta.

Per 2017–2021 m. kolektyvinės monografijos tyrimų tarpiniai rezultatai publikuoti Lietuvos ir užsienio periodiniuose mokslo leidiniuose (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).

- Sudarytas, parengtas ir publikuotas straipsnių rinkinys: *Literary Canon Formation as Nation-Building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, edited by Aistė Kučinskienė, Viktorija Šeina and Brigita Speičytė, Leiden: Brill, 2021.

Rinkinyje publikuoti 4 programos vykdytojų (V. Šeinos, B. Speičytės, A. Kučinskienės, R. Bleizgienės) straipsniai (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).

- Programoje suplanuota I. Čiužauskaitės studija *Žemaitės Raštų tekstologinės problemos* nebuvo parengta, nes vos prasidėjus programai (2017) ši tyrėja išėjo iš darbo LLTI. Prašymas išbraukti minėtą studiją iš suplanuotų programos rezultatų sąrašo pateiktas 2017 m. metinėje programos ataskaitoje, ekspertų pastabų negauta.

Įgyvendinant **3.3 uždavinį** (vykdyti *tęstinius XX a. pirmosios pusės lietuvių literatūros kanoną formuojančių fundamentinių šaltinių tekstologinio rengimo ir akademinų raštų leidybos darbus*) atlikti šie darbai:

- Parengtas ir publikuotas šaltinių leidimas: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 16: *Laiškai Valerijai Čiurlionytei, 1915–1918*, sudarė Algis Samulionis, Neringa Markevičienė, parengė Neringa Markevičienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, 552 p. ISBN 978-609-425-272-3.
- Parengtas ir publikuotas šaltinių leidimas: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 17, kn. 1: *Laiškai Vandai Daugirdaitei (1919–1924)*, parengė Neringa Markevičienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021, 542 p. ISBN 978-609-425-327-0.
- Parengtas šaltinių leidimas: Maironis, *Raštai*, t. 1: *Eilėraščiai*, parengė Manfredas Žvirgždas, Giedrė Poškienė. 2017–2021 m. atlikta: *Raštų koncepcijos suformavimas, rengimo principų sukūrimas, kritinė šaltinių analizė, tekstų variantų lyginimas ir kanoninių formų atranka; šaltinių tekstų surinkimas, patikra ir korektūra (8 a.l.), poezijos*

paminėjimai laiškuose ir atsiminimuose (0,2 a.l.); dokumentinio leidimo tekstų parengimas (8 a.l.); kritinio leidimo tekstų parengimas (2,9 a.l.); *PB* leidimų (1942–1987) lyginimosios analizės su 1927 m. autorine redakcija parengimas (3,6 a.l.); 1927 m. leidimo lyginimosios analizės su autografu parengimas (3,6 a.l.); redakcinės pastabos ir tekstologinis aparatas (3 a.l.). Programos rėmuose leidyba nenumatyta.

- Parengtas šaltinių leidimas: Vaižgantas, *Raštai*, t. 25–26: *Laiškai*, sudarė ir parengė Jurgita Raškevičiūtė-Andriukonienė. 2017–2021 m. atlikta: šaltinių registras, šaltinių teksto pateikimo ir tekstologinio aparato modelis; šaltinių tekstų šifravimas, parengimas ir patikra, tekstologinis aparatas, dalykiniai komentarai (apie 40 a.l.); šaltinių aprašai, anotuotoji asmenų, geografinių pavadinimų ir dalykų rodyklė. Programos rėmuose leidyba nenumatyta. Planuojama t. 25 publikuoti 2022 m.; gautas LMT leidybos finansavimas; t. 26 – 2023 m.
- Rengtas šaltinių leidimas: Putinas, *Raštai*, t. 13: *Laiškai*, rengė Daiva Krištopaitienė. 2017–2021 m. atlikta: šaltinių atranka, registras, kopijavimas, šaltinių tekstų šifravimas, surinkimas, patikra, komentarai (9 a.l.). Programos rėmuose leidyba nenumatyta.
- Rengtas šaltinių leidimas: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 12: *Kultūros klausimai*, rengė Laima Arnatkevičiūtė. 2017–2018 m. atlikta: šaltinių atranka, registras, medžiagos kopijavimas, surinkimas, šaltinių tekstų parengimas (16,2 a.l.), komentarai (1 a.l.). Programos rėmuose leidyba nenumatyta.

Per 2017–2021 m. dėl darbuotojų kaitos buvo tikslinamas pirminis programos vykdymo planas ir numatomi rezultatai. Programoje buvo numatyta, kad 2019–2020 m. L. Arnatkevičiūtė parengs B. Sruogos *Raštų* t. 13: *Publicistika*. Kadangi nuo 2019 m. sausio 1 d. L. Arnatkevičiūtė išėjo į pensiją, 2019–2020 m. jai suplanuoti programos rezultatai pakeisti į R. Bončkutės straipsnių seriją S. Daukanto recepcijos tema (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai). Programos vykdymo kaita motyvuota 2018 m. programos metinėje ataskaitoje, ekspertų pastabų negauta.

Per 2017–2021 m. programos rėmuose rengiamų šaltinių tekstologinių tyrimų tarpiniai rezultatai publikuoti Lietuvos ir užsienio mokslo leidiniuose (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).

Įgyvendinant **3.4 uždavinį** (skleisti ir viešinti kanono steigties, raidos ir institucionalizacijos tyrimų rezultatus) atlikti šie darbai:

- 2017 m. minint jubiliejinius Ievos Simonaitytės metus surengtas mokslinis seminaras-diskusija „Ievos Simonaitytės aktualumas“ (rengėja V. Šeina-Vasiliauskienė). Seminare skaityti kviestinių lektorių pranešimai transliuoti LRT Klasikos laidoje „Radijo paskaita“. Seminaro diskusija publikuota žurnale *Colloquia* (žr. 4. Programos rezultatų viešinimas ir sklaida).
- 2018 m. surengta tarptautinė mokslo konferencija *Literary Canon Formation as Nation-building in Central and Eastern Europe (19th to Early 20th Century)* (organizacinio komiteto pirmininkė V. Šeina-Vasiliauskienė). Konferencijos pranešimų pagrindu parengtas to paties pavadinimo straipsnių rinkinys anglų kalba (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).
- 2019–2020 m. surengtas mokslinių seminarų ciklas *Moderniosios Lietuvos literatūrinis kanonas* (rengėja V. Šeina-Vasiliauskienė). Savo tarpinių tyrimų rezultatus seminare

- pristatė visi 3.1 ir 3.2 programos uždavinius įgyvendinantys tyrėjai. Pranešimų įrašai publikuoti programos *YouTube* kanale. (žr. 4. Programos rezultatų viešinimas ir sklaida).
- 2019 m. minint jubiliejinius Juozo Tumo-Vaižganto metus surengta nacionalinė mokslo konferencija „Juozas Tumas-Vaižgantas – lietuvių kultūros *spiritus movens*“ (organizacinio komiteto pirmininkė A. Kučinskienė). Konferencijos pranešimų pagrindu parengti straipsniai publikuoti žurnale *Colloquia* (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).
 - 2020 m. surengta nuotolinė mokslo konferencija „Rašytojų įamžinimas Lietuvoje“ (organizacinio komiteto pirmininkė V. Šeina-Vasiliauskienė). Programoje buvo planuota rengti konferenciją, skirtą Juliaus Kaupo gimimo metinėms, bet mažstant apie renginio temos aktualumą ir inovatyvumą, ši idėja buvo pakeista bendresniu rašytojų įamžinimo klausimu. Konferencijos pranešimų pagrindu parengti straipsniai publikuoti žurnale *Colloquia* (žr. 3. Publikuoti mokslo darbai).
 - 2021 m. surengta mokslo konferencija „Moterų savivokos slenksčiai: XIX amžius-XX amžiaus pirma pusė“ (organizacinio komiteto pirmininkė R. Bleizgienė). Programoje buvo planuota rengti 70-osioms almanacho *Žemė* metinėms skirtą konferenciją, bet dėl panašia tema vykusių mokslo renginių gausos, nuspręsta rengti moterų emancipacijai ir atėjimui į kultūros (literatūros) kanoną skirtą mokslo renginį.

Per 2017–2021 m. programos vykdytojai savo tyrimų rezultatus pristatė tarptautinėse ir nacionalinėse konferencijose, mokslo seminaruose, kultūros renginiuose, žiniasklaidoje. (žr. 4. Programos rezultatų viešinimas ir sklaida).

3. PUBLIKUOTI MOKSLO DARBAI

Monografija

- **Viktorija Šeina**, *Savas svetimas dainius: Adamas Mickiewiczus lietuvių literatūros kanone (1883–1940)*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021, 302 p. ISBN 978-60-94-25310-2.

Straipsnių rinkinys

- *Literary Canon Formation as Nation-Building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, edited by **Aistė Kučinskienė, Viktorija Šeina and Brigita Speičytė**, Leiden: Brill, 2021, 319 p. ISBN 978-90-04-39839-9 (sudarymas).

Šaltinių leidimai:

- Balys Sruoga, *Raštai*, t. 16: *Laiškai Valerijai Čiurlionytei, 1915–1918*, sudarė Algis Samulionis, **Neringa Markevičienė**, parengė **Neringa Markevičienė**, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, 552 p. ISBN 978-609-425-272-3.
- Balys Sruoga, *Raštai*, t. 17, kn. 1: *Laiškai Vandai Daugirdaitei (1919–1924)*, parengė **Neringa Markevičienė**, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021, 542 p. ISBN 978-609-425-327-0.

Straipsniai:

- **Viktorija Šeina**, „Nation-Building Canons: Historical and Methodological Considerations“, in: *Literary Canon Formation as Nation-Building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, p. 1–24.
- **Brigita Speičytė**, „The Concept of Lithuanian Literature in the 19th Century“, in: *Literary Canon Formation as Nation-Building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, p. 39–63.
- **Aistė Kučinskienė**, „The Making of the Lithuanian National Poet: Maironis“, in: *Literary Canon Formation as Nation-building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, p. 256–272.
- **Ramunė Bleizgienė**, „Cultivation of New Readers in the Early Criticism of Žemaitės’s Works (1895-1915)“, in: *Literary Canon Formation as Nation-Building in Central Europe and the Baltics (19th to Early 20th Century)*, p. 273–294.
- **Neringa Markevičienė**, „[Balio Sruogos laiškai Valerijai Čiurlionytei. Elektroninio archyvo laboratorija: tradiciniai metodai ir modernūs įrankiai](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2017, t. 40, p. 269–317. ISSN 1392-0502.
- **Brigita Speičytė**, „[Przełom w tradycji: Maironis a polska poezja romantyczna](#)“, in: *Wiek XIX: Rocznik Rowarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza*, 2017, t. X (LII), p. 1–9. ISSN 2080-0851.
- **Nida Gaidauskienė**, „[Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės pastangos XX a. pradžioje sustiprinti moters vertę ir savivertę](#)“, in: *Literatūra*, 2018, t. 60, Nr. 1, p. 84–104. ISSN 0258-0802

- **Neringa Markevičienė**, „[Balio Sruogos laišakai Juozapui Sruogai: Pareigingoji bičiulystė](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2018, t. 41, p. 235–266. ISSN 1392-0502
- **Neringa Markevičienė**, Aurimas Markevičius, „[Pastabos apie Balio Sruogos laiškų rašybą ir kalbą](#)“, in: *Žmogus ir žodis: Didaktinė lingvistika*, 2018, t. 20, Nr. 1, p. 41–61. ISSN 1392-8600
- **Viktorija Šeina**, „[Die Konzeption der litauischen Nationalliteratur \(von den 1890er bis zu den 1930er Jahren\)](#)“, in: *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung (ZfO)*, 67. Jahrg., Heft 2/2018, S. 196–224. ISBN 0948-8294.
- **Ramunė Bleizgienė**, „[Liaudies rašytoja valstiečiams skaitytojams: Žemaitės ankstyvoji recepcija \(1895-1915\)](#)“, in: *Literatūra*, 2019, t. 61, Nr. 1, p. 25–50. ISSN 0258-0802.
- **Ramunė Bleizgienė**, „[Valstiečių raštingumo praktikos Žemaitės apsakymuose](#)“, in: *Tautosakos darbai*, 2019, t. 58, p. 120–150. ISSN 1392-2831.
- **Roma Bončkutė**, „[Simono Daukanto pėdsakas Šatrijos Raganos kūryboje](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2019, t. 42, p. 151–177. ISSN 1392-0502.
- **Roma Bončkutė**, „[Istorinių Šatrijos Raganos pasakojimų Lietuvos senovės septyni paveikslai daukantiškieji šaltiniai](#)“, in: *Senoji Lietuvos literatūra*, 2019, t. 48: *Daukantiana ir kiti tyrimai*, p. 124–150. ISSN 1822-3656.
- **Roma Bončkutė**, „[Daukanto Būdo recepcija Maironio Apsakymuose apie Lietuvos praeigą](#)“, in: *Archivum Lithuanicum*, 2019, t. 21, p. 147–174. ISSN 1392-737X.
- **Roma Bončkutė**, „[Simono Daukanto BUDA Senowes-Lėtuwiū Kalnienū ir Zámajtiū \(1845\) šaltiniai](#)“, in: *Archivum Lithuanicum*, 2020, t. 22, p. 119–150. ISSN 1392-737X.
- **Neringa Markevičienė**, „Balio Sruogos laišakai Valerijai Čiurlionytei“, in: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 16: *Laiškai Valerijai Čiurlionytei, 1915–1918*, sudarė Algis Samulionis, Neringa Markevičienė, parengė Neringa Markevičienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, p. 478–498. ISBN 978-609-425-272-3.
- **Neringa Markevičienė** (kartu su Aurimu Markevičiumi), „Balio Sruogos laiškų kalba“, in: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 16: *Laiškai Valerijai Čiurlionytei, 1915–1918*, sudarė Algis Samulionis, Neringa Markevičienė, parengė Neringa Markevičienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, p. 499–529. ISBN 978-609-425-272-3.
- **Neringa Markevičienė**, „[Balio Sruogos laišakai Vandai Daugirdaitei-Sruogienei](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2019, t. 42, p. 267–308. ISSN 1392-0502
- **Neringa Markevičienė**, „[Balio Sruogos laišakai įvairiems asmenims: Sursum corda!](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2020, t. 43, p. 217–279. ISSN 1392-0502.
- **Jurgita Žana Raškevičiūtė**, „Šeimyninė Juozo Tumo korespondencija“, in: *Iš širdies ir tikru reikalu: Juozo Tumo šeimyninė korespondencija*, sudarė ir parengė Jurgita Žana Raškevičiūtė ir Aistė Kučinskienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, p. 9–29. ISBN 978-609-425-275-4.
- **Viktorija Šeina**, „[Savas svetimas dainius: problemiška Adamo Mickiewicziaus pozicija lietuvių literatūros kanone 1883–1905 m.](#)“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2019, Nr. 42, p. 217–237. ISSN 1392-0502.
- **Viktorija Šeina**, „[Literatūrinio kanono tyrimai: metodologinės gairės](#)“, in: *Literatūra*, 2019, t. 61, Nr. 1, p. 11–24. ISSN 0258-0802.
- **Manfredas Žvirgždas**, „Maironis among the Founders of Independent State: a Poet in the Political Conferences“, in: *Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā / Current Issues in Research of Literature and Culture: Rakstu krājums / Conference*

- Proceedings, Volume 24, Liepāja: Liepājas universitāte, 2019, p. 34–49. ISSN 2500-9508.
- **Manfredas Žvirgždas**, „[Ethnolinguistic Nationalism and Other Political Contexts of Maironis](#)“, in: *Interlitteraria*, t. 24, Nr. 2: *Global Contexts, National Literatures. Miscellanea*, 2019, p. 436–449. ISSN 1406-0701.
 - **Ramunė Bleizgienė**, „[Žemaitės kūrybos sklaida 1905–1914 metų švietimo sistemoje](#)“, in: *Literatūra*, 2020, t. 62, Nr. 1, p. 45–73. ISSN 0258-0802.
 - **Jurgita Žana Raškevičiūtė**, „[Apie dvigubą žvilgsnį: vaižgantistikos ir epistolikos tyrimai](#)“ [rec.: Aistė Kučinskienė, *Kultūrišku keliu: Juozo Tumo-Vaižganto laišakai*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, 238 p.], in: *Colloquia*, 2020, Nr. 45, p. 210–220.
 - **Viktorija Šeina**, „[Adamo Mickiewicziaus įsavinimas tarpukario Lietuvos mokykloje: Mykolo Biržiškos indėlis](#)“, in: *Archivum Lithuanicum*, 2020, t. 22, p. 249–276. ISSN 1392-737X.
 - **Nida Gaidauskienė**, „[Kristijono Donelaičio ir jo kūrybos reikšmės refleksija lietuvių spaudoje. Pastangos įprasminti poeto 200-ųjų gimimo metinių jubiliejų](#)“, in: *Colloquia*, 2021, Nr. 47, p. 13–38. ISSN 1822-3737.
 - **Roma Bončkutė**, „Johannes Voigto *Geschichte Preußens* (1827–1839) nuorodos Simono Daukanto veikale *BUDA Senowęs-Lėtuwiū Kalnienū ir Zámajtiū* (1845)“, in: *Archivum Lithuanicum*, 2021, t. 23, p. 269–298. ISSN 1392-737X.
 - **Roma Bončkutė**, „Herderio koncepto *Humanität* raiška Daukanto veikale *BUDA Senowęs-Lėtuwiū Kalnienū ir Zámajtiū* (1845)“, in: *Logos*, 2021, Nr. 108, p. 31–38. ISSN 0868-7692.
 - **Neringa Markevičienė**, „Tu, mano laimė, mano šviesa, mano stiprybė“, in: Balys Sruoga, *Raštai*, t. 17, kn. 1: *Laiškai Vandai Daugirdaitei (1919–1924)*, parengė Neringa Markevičienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021, p. 489–515. ISBN 978-609-425-327-0.
 - **Neringa Markevičienė**, „Balio Sruogos laiško teksto ypatumai“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, 2021, t. 44, p. 207–256. ISSN 1392-0502.

4. PROGRAMOS REZULTATŲ VIEŠINIMAS IR SKLAIDA

Tarptautinės mokslinės konferencijos:

- Surengta tarptautinė mokslinė konferencija „Literary Canon Formation as Nation-building in Central and Eastern Europe (19th to Early 20th Century)“. Vilniaus universitetas, 2018 m. gegužės 3–4 d.
Ilgalaikės programos vykdytojos A. Kučinskienė, B. Speičytė, V. Šeina-Vasiliauskienė organizavo konferenciją, moderavo sekcijas ir skaitė pranešimus:
A. Kučinskienė, „Consecration and Canonization of Maironis at the End of 19th and Beginning of 20th Century“;
B. Speičytė, „The Concept of Lithuanian Literature in the 19th Century“;
V. Šeina-Vasiliauskienė „The Lithuanian Reception of Adam Mickiewicz from the Perspective of Nation-building (1883-1905)“.

Konferencijos programa: http://kanonas.lt/wp-content/uploads/2018/04/Literary-Canon-Formation-as-Nation-Building_Conference-Programme.pdf. Konferencijos pranešimų tezės: <http://kanonas.lt/wp-content/uploads/2018/04/Literary-Canon-Formation-as-Nation-building-Abstracts.pdf>.

Programos tyrimų rezultatus jos vykdytojai pristatė šiose tarptautinėse konferencijose:

- **V. Šeina-Vasiliauskienė** skaitė pranešimą „National Literary Canon and Modern Lithuanianism“ XII-ojoje tarptautinėje Baltijos studijų konferencijoje (12th Conference on Baltic Studies in Europe (CBSE)) „The Baltic states at 99: Past, Present and Future“ (Ryga, Latvijos universitetas), 2017 m. birželio 21 d.
- **V. Šeina-Vasiliauskienė** skaitė pranešimą „The Issue of Adam Mickiewicz in the Formation of Lithuanian Literary Canon“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Current Issues in Research of Literature and Culture: Latvia, Lithuania, Estonia – 100“: Liepojos universitetas, 2018 m. kovo 15–16 d.
- **Manfredas Žvirgždas** skaitė pranešimą „Social Views of Maironis and His Vision of Christian Democracy after the 1905 Revolution“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Current Issues in Research of Literature and Culture“. Liepojos universitetas, 2019 m. kovo 14–15 d.
- **Roma Bončkutė** skaitė pranešimą „Ryga – Simono Daukanto *genius loci*“, tarptautinėje konferencijoje „Current Issues in Research of Literature and Culture“. Liepojos universitetas, 2019 m. kovo 14–15 d.
- **Manfredas Žvirgždas** skaitė pranešimą „Skonio poetikos variacijos Maironio kūryboje“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Literatūrinis skonių žemėlapis: nuo skonio kultūros iki skonio industrijos“. Vilnius, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2020 m. rugsėjo 24 d.

Nacionalinės mokslinės konferencijos:

- Surengta nacionalinė mokslo konferencija „Juozas Tumas-Vaižgantas – lietuvių kultūros *spiritus movens*“ (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2019 m. spalio 10–11 d.). Programos vykdytojos A. Kučinskienė, V. Šeina-Vasiliauskienė, R. Bleizgienė, L. Gaidauskienė organizavo konferenciją, moderavo sekcijas ir / ar skaitė pranešimus:
R. Bleizgienė, „Vaižganto skaitytojai“;
A. Kučinskienė, „Iš širdies ir tikru reikalu“: Juozo Tumo-Vaižganto epistolika“;
L. Gaidauskienė, „Juozas Tumas Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės refleksijose“.
Konferencijos apžvalga (Jurgita Žana Raškevičiūtė, Julija Dužinskaitė, „[Vaižganto metu konferencija](#)“) publikuota žurnale *Naujasis Židinys-Aidai*.
- Surengta nuotolinė mokslo konferencija „Rašytojų įamžinimas Lietuvoje“ (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2020 m. gruodžio 3–4 d.). Organizacinio komiteto pirmininkė V. Šeina-Vasiliauskienė. Programos vykdytojos V. Šeina-Vasiliauskienė, R. Bleizgienė, L. Gaidauskienė skaitė pranešimus:
V. Šeina (plenarinis pranešimas) „Rašytojų įamžinimas kaip kanonizacinė praktika moderniojoje Lietuvoje“;
R. Bleizgienė, „Pirmieji Žemaitės Raštai: kontekstas ir veikėjai“;

Nida Gaidauskienė, „Rašytojų įamžinimo iniciatyvos lietuvių spaudoje 1904–1914 m.: K. Donelaičio atvejis“.

- Surengta nacionalinė mokslinė konferencija „Moterų savivokos slenksčiai: XIX amžius–XX amžiaus pirma pusė“ (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021 m. gruodžio 3–4 d.). Organizacinio komiteto pirmininkė R. Bleizgienė.
Programos vykdytojos R. Bleizgienė, D. Pauliukevičiūtė skaitė pranešimus:
Ramunė Bleizgienė, „Šatrijos Raganos *Vikutė* - moteriška bildungsromano variacija“;
Dalia Pauliukevičiūtė, „Atgailos archeologija‘ kaip moterų kūrėjų reintegracijos į literatūros istoriją sąlyga“.

Programos tyrimų rezultatus jos vykdytojai pristatė šiose nacionalinėse konferencijose:

- **Viktorija Šeina** skaitė pranešimą „Lietuvybės samprata XIX a. pab. – XX a. pr. literatūros istoriografijoje“ Lietuvos istorijos instituto surengtoje mokslinėje konferencijoje „Moderni visuomenė ir Lietuvos valstybė“. Vilnius, Signatarų namai, 2017 m. lapkričio 9 d.
- **Roma Bončkutė** skaitė pranešimą „Odinas Daukanto panteone“ XXI Jurgio Lebedžio skaitymuose, skirtuose Jono Karolio Chodkevičiaus (1570–1621) metams „Herojai ir antiherojai senojoje Lietuvos literatūroje“. Vilnius, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021 m. lapkričio 25–26 d.

Moksliniai seminarai:

- 2017 m. sausio 23 d. minint jubiliejinius Ievos Simonaitytės metus, Lietuvių literatūros ir tautosakos institute surengtas mokslinis seminaras-diskusija „Ievos Simonaitytės aktualumas“. Rengėja V. Šeina-Vasiliauskienė.
Seminare pranešimus skaitė kviestiniai pranešėjai doc. dr. Silva Pocytė ir dr. Solveiga Daugirdaitė. Abu seminare skaityti pranešimai transliuoti per LRT Klasikos laidą *Radijo paskaita*: S. Daugirdaitės paskaita „[Simonaitytės herojė Simonaitytė](#)“, S. Pocytės paskaita „[Istoriniai siužetai Ievos Simonaitytės kūryboje](#)“.
Seminaro diskusija įrašyta, iššifruota ir publikuota žurnale *Colloquia*: „[Ieva Simonaitytė – kultūrų dialogo tarpininkė](#)“, *Colloquia*, Nr. 38, p. 128–137.
- 2019–2020 m. surengtas mokslinių seminarų ciklas *Moderniosios Lietuvos literatūrinis kanonas* (rengėja V. Šeina-Vasiliauskienė), kuriame pranešimus skaitė programos vykdytojai. Pranešimų įrašai publikuoti programos *YouTube* kanale.
V. Šeina-Vasiliauskienė, „[Tautas kuriantys kanonai](#)“, 2019 m. vasario 13 d.;
R. Bleizgienė, „[Kaip valstiečiai skaityti mokėsi: naujieji skaitytojai Žemaitės kūryboje ir recepcijoje](#)“, 2019 m. balandžio 1 d.;
L. Gaidauskienė, „[Lietuvių literatūros kritika: institucijos kūrimosi prielaidos XX a. pradžioje](#)“, 2019 m. lapkričio 27 d.;
A. Kučinskienė, „Literatūros užkulisiai lietuvių rašytojų laiškuose (XIX a. pab. –XX a. pr.)“, 2020 m. spalio 28 d.;
M. Žvirgždas, „[Mes tiktai pradėdame gyventi: vertybinės gairės Skaitymų kritikoje \(1921–1923 m.\)](#)“, 2020 m. lapkričio 4 d.;
D. Pauliukevičiūtė, „[Rekomendacinė lektūra XX a. pr.](#)“, 2020 m. lapkričio 11 d.

- 2019 m. gegužės 9 d. Lietuvių literatūros ir tautosakos institute surengtas Programos vykdytojų teorinis-darbinis seminaras, skirtas aptarti John Guillory monografijai *Cultural Capital: The Problem of Literary Canon Formation*. Seminare dalyvavo Programos vykdytojai V. Šeina-Vasiliauskienė, M. Žvirgždas, R. Bleizgienė, L. Gaidauskienė, A. Kučinskienė, D. Pauliukevičiūtė.

Programos tyrimų rezultatus jos vykdytojai pristatė šiuose moksliniuose seminaruose:

- **Nida Gaidauskienė** skaitė pranešimą „Kristijonas Donelaitis abipus Nemuno iki 1918-ųjų: poeto ‚savumo‘ aspektai žvelgiant iš kelių tautokūros perspektyvų“ tarptautiniame baltistų seminare „Komparatyviniai mainai: baltistika ir pasaulio literatūra“. Krokuva, 2021 m. rugpjūčio 23–27 d.
- **Roma Bončkutė** skaitė pranešimą „Vaižgantas ir Žemaitija“, VU ir LLTI rengiamame akademiniam vasaros seminare „Literatūros salos“. Juodonių kaimas, Rokiškio r., 2019 m. liepos 24–26 d.
- **Jurgita Žana Raškevičiūtė** skaitė pranešimą „...nėra tos dienos, kad aš apie jus neatminčiau: Juozo Tumo šeimyninė korespondencija“, VU ir LLTI rengiamame akademiniam vasaros seminare „Literatūros salos“. Juodonių kaimas, Rokiškio r., 2019 m. liepos 24–26 d.

Viešos paskaitos ir sklaida žiniasklaidoje:

- 2017 m. spalio 26 d. atliekamus šaltinio *Balys Sruoga, Raštai, t. 16: Laiškai (laiškai Valerijai Čiurlionytei, 1915–1918)* rengimo darbus Neringa Markevičienė pristatė viešame kultūriniame renginyje „Balio Sruogos keliais“, skirtame rašytojo 70-osioms gimimo metinėms (Kaunas, Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus). Paskaitos tema: „Balio Sruogos laiškai Valerijai Čiurlionytei: Kolekcijos pristatymas“.
- 2017 m. kovo 3 d. savo atliekamo literatūrinių kanonizavimo praktikų tyrimo tarpinius rezultatus Aistė Kučinskienė pristatė respublikinėje Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų sąjungos organizuotoje konferencijoje „Šiuolaikiškas žvilgsnis į teksto suvokimą ir kūrimą“ (Vilnius, Užupio gimnazija). Pranešimo pavadinimas: „Ankstyvasis Maironis: literatūros lauko žaidimai“.
- 2017 m. lapkričio 13 d. V. Šeina-Vasiliauskienė dalyvavo LRT TV dokumentinės apybraižos „Ėvė. Mažosios Lietuvos rašytoja“ (rež. Ingrida Daraškevičiūtė) filmavime; komentavo, kokiomis aplinkybėmis Ieva Simonaitytė XX a. 4 dešimtmetyje tapo kanonine lietuvių rašytoja. Dokumentinė apybraiža „Ėvė. Mažosios Lietuvos rašytoja“: <http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013680872/eve-mazosios-lietuvos-rasytoja-dok-f-rasytojos-ievos-simonaitytes-120-sioms-gimimo-metinems>
- 2017 m. lapkričio 4 d. V. Šeina-Vasiliauskienė dalyvavo LRT TV laidos „Šimtas. Trumpos istorijos apie dvi Lietuvas“ filmavime. Laida buvo skirta populiariausiai tarpukario lietuvių literatūros knygai. <http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013683473/simtas-trumpos-istorijos-apie-dvi-lietuvas-populiariausios-knygos>
- 2018 m. spalio 24 d. N. Markevičienė skaitė pranešimą „Pareigingoji bičiulystė: Apie brolių Balio Sruogos ir diplomato Juozapo Sruogos susirašinėjimą“ Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejuje Kaune.

- 2018 m. lapkričio 30 d. B. Speičytė skaitė pranešimą „Šešėlinis kanonas: Adomo Mickevičiaus kūryba Lietuvoje“ *Lituanistų sambūrio* metinėje konferencijoje „Mūsų valstybė: atramos ir perspektyvos“ Vilniaus universitete.
- 2018 m. lapkričio 26 d. V. Šeina-Vasiliauskienė skaitė paskaitą „Maironis – ein litauischer Nationaldichter“ lietuvių kalbą studijuojantiems Goethe’s universiteto studentams Frankfurte prie Maino.
- Aistė Kučinskienė, „[Kaip kuriasi literatūros kanonas](#)“, in: *Naujasis Židinys-Aidai*, 2018, Nr. 4, p. 50–52;
- 2018 m. birželio 13 d. LRT radijo laidoje „[Literatūros akiračiai](#)“ transliuotas A. Kučinskienės ir V. Šeinos-Vasiliauskienės pokalbis apie literatūrinį kanoną.
- „[Sruoga su varlyte ir be jos](#)“: Neringą Markevičienę kalbina Mantas Tamošaitis, in: *Naujasis Židinys-Aidai*, 2018, Nr. 3, p. 62–64.
- 2019 m. birželio 2 d. R. Bončkutė dalyvavo diskusijoje „Simonas Daukantas šviežiai: sugrįžtūvės ir sugrąžintūvės“ Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose. Diskusija publikuota: „Simonas Daukantas šviežiai: sugrįžtūvės ir sugrąžintūvės“, parengė Lina Lieparskienė, in: *Būdas*, 2019, Nr. 6, p. 33–39 ir Valdovų rūmų [YouTube](#) kanale.
- R. Bončkutė, „Simono Daukanto gyvenimo ir darbų peržvalga“, in: *Simonas Daukantas. Aš dėl lietuvių pamatus dedu: Parodos katalogas*, 2019 m. kovo 14 – gegužės 12 d., katalogo sudarytoja Gintarė Džiaugytė, Vilnius: Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, 2019, p. 14–17; anglų kalba p. 18–22.
- 2019 m. spalio 8 d. R. Bleizgienė skaitė pranešimą „Valstiečių įvesdinimas į rašto kultūros pasaulį: Žemaitės ankstyvieji apsakymai“ konferencijoje „Septintieji Žemaitės skaitymai“, Kelmės rajono savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka.
- 2019 m. balandžio 19 d. A. Kučinskienė skaitė pranešimą „Pasigavome nors pragiedrulių: Vaižgantas ir Lietuvos vizija“ konferencijoje „Juozas Tumas-Vaižgantas: laišakai ateičiai“, Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka.
- 2019 m. lapkričio 7 d. A. Kučinskienė skaitė pranešimą „Vaižganto laišakai kaip tinklaveika“ konferencijoje „Juozui Tumui-Vaižgantui – 150“, Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka.
- 2019 m. spalio 19 d. N. Markevičienė skaitė viešą paskaitą „Mano numylėta, mano saulės žiedeli...“: apie Balio Sruogos laiškų Vandai Daugirdaitei-Sruogienei rinkinį“ Balio ir Vandos Sruogų namuose-muziejuje, Kaune.
- J. Ž. Raškevičiūtės ir A. Kučinskienės interviu portalui www.bernardinai.lt: Asta Skujytė-Razmienė, „[J. Tumas-Vaižgantas – lietuvių kultūros spiritus movens](#)“.
- 2020 m. birželio 7 d. Ramunė Bleizgienė dalyvavo LRT radijo laidoje „Literatūros akiračiai. [Naujas žvilgsnis į Žemaitės pasaulį](#)“.
- 2020 m. Ramunės Bleizgienės interviu panaudotas LRT dokumentinėje apybraižoje „[Nepažintoji Žemaitė](#)“, scenarijaus autorė ir režisierė Zita Kelmickaitė.
- 2021 m. lapkričio 26 d. Aistė Kučinskienė nuotoliniu būdu skaitė pranešimą „Vaižganto laišakai – medžiaga literatūros istorijai“ LLTI organizuotame seminarų cikle „Lietuvių literatūra mokykloje: Kaip globaliame pasaulyje atverti mokiniams nacionalinę literatūrą ir kultūrą“.
- 2020 m. sausio 14 d. R. Bončkutė skaitė viešą paskaitą „Daukanto veikalų recepcija Maironio kūryboje“ Vieکشnuose.

- 2020 m. vasario 7 d. R. Bončkutė skaitė viešą paskaitą „Graikams – Homeras, lietuviams – Daukantas“ Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijoje.
- 2020 m. spalio mėn. R. Bončkutė dalyvavo 4-ojoje ciklo „[Lietuva pasaulio atmintyje: Simono Daukanto rankraščių prasmės ir muzika](#)“ (aut. Vilija Baublytė) laidoje.
- 2021 m. spalio 7 d. Ramunė Bleizgienė dalyvavo LRT laidoje „[Pirmasis sakiny su Ramune Bleizgiene. Ne tik Žemaitė](#)“.
- 2021 m. vasario 22 d. Aistė Kučinskienė moderavo LRT „Knygų savaitės 2021“. Diskusiją „[Esminis lietuviškos epistolarikos žanro šimtmetis: Vaižganto, Sofijos Čiurlionienės, Balio Sruogos, Vandos Zaborskaitės korespondencija](#)“. Be kitų diskusijoje dalyvavo ir programos vykdytoja Neringa Markevičienė.
- 2021 m. birželio 3 d. Viktorija Šeina-Vasiliauskienė dalyvavimas LRT Klasikos laidoje „[Pirmas sakiny: Adomas Mickevičius ir Adamas Mickiewiczius](#)“ (ved. Mindaugas Nastaravičius, Tomas Vaiseta).
- Sukurta specialiai Programos veikloms ir rezultatams viešinti skirta interneto svetainė www.kanonas.lt. Nuoroda į ją pateikiama oficialioje LLTI interneto svetainėje.
- „[Daukanto tekstai – tarsi lietuvių Biblija, kuri metams bėgant turi būti iš naujo paaiškinama](#)“, Romą Bončkutę kalbina Karolina Baltmiškė, 2021-07-02, in: <https://www.manokrastas.lt/straipsnis/roma-bonckute-daukanto-tekstai---tarsi-lietuviu-biblija-kuri-metams-begant-turi-buti-is-naujo-paaishkinama>.
- „[Mozaika iš autentiškų brangiųjų akmenėlių](#)“, Indros Drevinskaitės-Žilinskienės pokalbis [apie Balio Sruogos laiškus] su Neringa Lašaitė-Markevičiene, in: *Prie Nemunėlio*, 2021, Nr. 2, p. 1–7. ISSN 1822-6221.

5. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

–

Programą vykdančios institucijos vadovė _____

(parašas)

Aušra Martišiūtė-Linartienė

(vardas, pavardė)
